

Neamțul

Redacția și Administrația:
Piatra-Neamț, Piața 6 Septembrie
Proprietar: MIHAIL MAGIARI
nscris snb Nr. 10 | 1942 Trib. Neamț

Săptămânal de informații și afirmare
românească

Director: MIHAIL AVADANEI

Abonamente:

Particulari 300 lei anual
Instituții 500 " "
Ab. de susținere 1000 " "

Să lăsăm Istoria să vorbească

de Vasile Levardă

Cele mai serioase argumente care se pot aduce pentru a dovedi cât de întemeiat este strigătul nostru calm, sunt argumentele bazate pe acte istorice. Actele ce le vom da mai jos în copie sunt actele traduse în limba română după cărți vechi de istorie în limba maghiară, traducere făcută de către d-l maior Virca Ioan.

Actele sunt atât de elocvente încât le lăsăm să vorbească singure, fără interpretări sau comentarii de detaliu.

Vom începe cu traduceri din care reiese autohtonitatea noastră în Transilvania, după Istoria Ungariei scrisă de Horváth Mihály la 1871 și editată la Pesta și care la pag. 44 descrie astfel campania lui Tuhutum:

„Din Zählám Tuhutum deasemenea a plecat spre Meszes spre a se uni cu Zzaboles și Taș. Anunțând de aici buna reușită a campaniei lui Arpad, vicleanul Tuhutum care în timp ce staționară în regiunea Meszesului nu a neglijat de a spiona prin istețul Ogmand pământul Transilvaniei, puterea poporului și a domnitorului său, ceru voie dela Arpad să meargă cu armata sa în cuprinsul Transilvaniei să o cucerească. După ce s'a întors curierul cu aprobarea dela Arpad, Szaboles și Taș și-au terminat cuceririle lor între râurile Criș și Someș; Tuhutum însă trecând prin pasul Meszesului (defileul Mureșului) a năvălit în Transilvania cu hoarda sa. În părțile de Nord și Vest a acestei provincii domnea Ducele Gelu asupra unei populații valahe, pe care de atunci Pecinegii cari s'au stabilit în sălașurile maghiarilor din Atelkuz după emigrarea acestora, au decimat-o foarte prin incursiunile lor. Gelu cu toate acestea auzind de năvălirea maghiarilor, veni imediat cu armatele sale în fața lor. Armatele dușmane s'au întâlnit la râul Almașului, unde Gelu așezându-și arcașii săi căuta să împiedice trecerea.

Tuhutum în noaptea următoare a trimis o diviziune ostilă care să caute un vad în susul taberei și trecând prin vad să atace pe spate inamicul în timp ce el cu grosul va forța trecera prin fața. Cursa a reușit bine. Gelu strâns între două focuri după o luptă crâncenă și-a căutat scăparea în fugă împreună cu ostirea sa; dar a fost ajuns de maghiari cari aveau cai iuți și l-au urmărit și luptând vitejește a căzut. Mai marii poporului auzind de moartea conducătorului s'au supus dela sine și au jurat credință victoriosului Tuhutum. Locul unde s'a întâmplat aceasta se chiamă până astăzi Eöküllö (Aschileul din jud. Cluj). Colonizându-și aici Tuhutum hoarda sa după aceea a devenit voievodul aproape independent al acestei provincii, până când mai târziu, după un secol a fost legată mai strâns de Ungaria.”

(Continuare în pag. 2-a)

~ M. S. Regele mulțumește populației județului Neamț ~ pentru exprimarea sentimentelor de devotament față de Tron

Domnul prefect, lt. colonel I. Teodorescu-Darie a primit următoarea telegramă ca răspuns la urările adresate de populația județului Neamț, M. S. Regelui Mihai I la a treia aniversare a urcării pe Tron:

„M. S. Regele mă însărcinează a vă transmite înalte mulțumiri pentru sentimentele de devotament și bunele urări exprimate de domnia voastră în numele populației județului Neamț cu prilejul aniversării urcării pe Tron.

Primiți vă rog domnule Prefect asigurarea deosebitei mele considerațiuni.

Mareșalul Curții Regale, (ss) OCTAV ULLER

Jertfe pilduitoare

de Mihail Avadanei

Dintre toate jertfele scumpe ce am făcut pentru libertatea, integritatea și dreptatea noastră pe frontul de Răsărit, cea a învățătorilor ne stăruie mai mult în suflet, acum la început de an școlar. Ochii multor copii vor fi privind adânc în zare așteptând să apară de undeva acela care le-a încălzit de atâtea ori sufletele la lumina iubirii de neam și țară orientându-le cel dintâi pașii în viața de răspundere. Așteptarea zadarnică a micușilor copii din multe școli românești se va termina cu povestirea eroicelor lupte la care a luat parte „domnul” lor, precum și curajul cu care și-a făcut datoria, dându-și viața pentru țară. Mulți din ei își vor fi aducând aminte că la lecțiile de istorie „domnul” le spunea adesea: „când țara o cere, toți fiii ei sunt datori să o apere cu prețul vieții lor”. Fără să-și dea chiar complet seama de însemnătatea

acestui fapt, copiii vor fi frământând toți în curățenia lor sufletească legătura strânsă între ceea ce spus „domnul” și ce a făcut. În adevăr, pentru învățător iubirea de patrie nu este o vorbă goală; este o permanență de viață, este sensul vieții chiar. De aceea jertfa lui este firească și pilduitoare în același timp.

Începutul acestui nou an școlar ne-a adus și mai viu în minte pe toți aceia cu care ne deprinsesem să-i vedem toamna îngrijindu-se de școală și de copiii satului și care nu vor mai reveni de nicăieri. Ei au îmbogățit splendidele cete de eroi ai sbuciumatei noastre istorii, asigurând, prin sublima lor jertfă, continuitatea vieții noastre libere și dreptul de a înfringe hotarul așezării fărăi, acolo unde dreptatea istorică o spune.

Noi suntem plini de senșul vieții lor angelice și copleșiți de jertfa lor senină, pe care se va clădi mâine

statul României Mari, în care școala își va continua rolul cu aceeași sfințenie cu care a pregătit generațiile eroice ale celor două războaie mondiale, în care am fost nevoiți să luptăm pentru dreptatea și libertatea noastră.

Această jertfă însă, dorim să fie cunoscută peste secole și generații cărora să le fie pildă de urmat. De aceea mare bucurie am simțit când am primit o scrisoare și un prim fond de 5.000 lei, dela colegul N. Zaharia inv. la Tarcău-Neamț, aflat undeva departe la datorie, care propune să se ridice un monument în memoria colegilor din jud. Neamț căzuți pe câmpul de onoare. Redăm câteva pasagi de frumoasa scrisoare a colegului Zaharia: „În înțeleștarea amarnică cu dușmanul de veacuri al Patriei, un grup însemnat dintre dragii noștri colegi nemțeni, nu s'a mai întors

(Continuare în pag. 3-a)

Tara Skipetarilor

ALBANIA, un punct de
intersecție — Minunații
oameni ai stâncilor
pleșuve

Poți spune orice împotriva mijloacelor moderne de călătorie: împreună cu „cele bătrânești” ele îți oferă posibilitatea de a-ți face o imagine despre țara pe care o străbați. Albania este o țară care poate fi cercetată cel mai bine umblând cu piciorul, cu cortul și cu barca pliabibilă. Fără măgăruși nu te poți apropia de munții și de locuitorii ei și ar trebuie să renunți la colțurile ei cele mai frumoase, care sunt cele mai ascunse. Dar barca și măgărușul nu pot să-ți dea impresia care o poți avea din avion. Țara Skipetarilor este cu deosebire în măsură să-ți înfățișeze repede și complet întregul ei caracter morfologic atunci când o străbați cu avionul, cel puțin în lățime. Țărmuri întinse, coline munți înalți, așa se desfașoară structura dinspre apus spre răsărit. Puțin verde, mult cenușiu pietros, puțină apă. Încă înainte de a lua contact direct cu pământul Albaniei, călătorul și-a făcut din văzduh o imagine definitivă, care mai târziu se poate adânci, dar în nici un caz schimba.

Poartă și trambulină

Albania nu poate fi rotitoare și nici bogată, fiindcă ochiul vede aici prea multă piatră. Și cu toate acestea

(urmare în pag. 3-a)

BISERICA SUB SOVIETE

de preot V. Gheorghesa

Revoluția comunistă din Rusia este streină de sufletul rusesc, căci nu se găsește nici un capitol în istoria mondială în care patimile să fi fost mai diabolice atâtea contra creștinilor, contra civilizației, contra omului ca cm, ca în această țară. Cuprinsiuri goale, comunistii au pus stăpânire pe puterile statului, amăgind masele cu teorii deșarte și irealizabile, ca apoi să-și dezvolte programul după voie.

Prima instituție contra căreia au pornit lupta, după cucerirea puterii politice, a fost biserica. Au găsit-o la dato-

rie sănătoasă, întreagă, sfântă și conștientă de vremurile ce se abăteau asupra ei.

De ar fi fost dreaptă, lupta ce s'a încins, comunismul ar fi dispărut „ca ceara dela fața focului” pentru că în stat biserica este o forță creatoare neclintită, este garanta drepturilor permanente ale omului. Bolșevicii văzând că au de luptat cu un dușman atât de puternic, care dela început luase cu hotărâre poziție contra lor, și-au ales ca metodă de lucru două directive și anume:

1) Educația tineretului în

sens ateist II) Forța publică manifestată prin teroare.

Iscozitorii ochi ai comunismului, s'au îndreptat cu neșat asupra vârstelor tinere căci era aluatul potrivit din care se putea crea noul și păgânul suflet.

Au elaborat un plan potrivit căruia copilul de mic intra sub supravegherea statului. Din frageda vârstă dela trei la șapte ani, copilul intra în „Octebrenec” (grădina de copii) supranumită astfel după luna Octombrie în care s'a început revoluția. Dela șapte la cincisprezece ani, copilul era numit „pionier” căci era primul stagiul în care începea a înțelege principiile de propagandă comunistă, care

erau predate odată cu cunoștințele elementare din școala primară. Pionierul era obligat să poarte cravată roșie ca semn distinctiv. Dela cincisprezece ani până aproximativ la douăzeci și cinci, tânărul se numea „comsomoleț” fiind obligat să dea dovadă de convingere comunistă. Dacă în această perioadă, se dovedea cineva că nu întrunește toate calitățile spre a îmbrăca haina roșie, acela era exclus dela drepturile cetățenești. Urma apoi o perioadă de un an și jumătate în care candidatul după ce biruia toate încercările la care era supus, făcea o cerere garantată de trei comunisti verificați și după o

(Urmare în pag. 2-a)

Buletin săptămânal

Situația de pe fronturile de luptă

În Răsărit linia luptelor înverșunate dintre forțele Germane și Sovietice a ajuns la Nipru.

În câteva locuri forțele germane mențin capete de pod pe malul stâng al fluviului, iar în extrema sudică a frontului de Sud, albia Niprului este cu mult în spatele liniei de apărare germană.

Numai la isvoare, unde Nipru atinge o lățime de abia 150 m — sectorul Smolensk — Nipru a fost depășit de armatele rusești, care depun eforturi extraordinare pentru a atinge centrul Witebsk.

Deși atacurile sovieticilor sunt extrem de înverșunate și date cu efective foarte mari, în oameni și material de război, linia frontului pare a se fi stabilizat. Rezistența forțelor germane și române a cauzat inamicului pierderi caracterizate chiar din tabăra lor ca extra ordinare. Tactica frontului elastic s'a dovedit a fi una din cele mai iscusite execuții ale armatei germane făcută cu pierderi neînsemnate pentru armate germane.

Lupta pe frontul de Răsărit se caracterizează în general prin continuarea puternicelor atacuri ale sovieticilor în toate punctele nevralgice ale frontului și în special în sectorul Melitopol, la capetele de pod dela est de Kiev, Dnepropetrovsk, Saporosje, la vest și nord de Smolensk și la nord de Kremenciug. Nicăiri n'au obținut nici un succes în fața dârzei rezistențe a armatelor germane și române.

În luptele din Kuban, Divizia 19 Română s'a distins în chip deosebit și a fost citată prin ordin de zi de comandamentul forțelor germane, pentru eroicele ei fapte de arme.

În Italia, forțele anglo-americe înaintează cu multă prudență și pierderi foarte mari. Zilele trecute au fost transportați în Germania peste 30.000 prizonieri englezi și alți 20.000 li vor urma în curând. În ultimul timp luptele de pe acest al treilea front, cum l-a numit D-l Churchill premierul englez, s'au intensificat.

Forțele germane opun o rezistență foarte îndârjită pe tot frontul din Italia, în special în sectorul Salerno și Neapole. Mai multe insule din arhipelagul Dodecanez au fost ocupate de forțele germane între care și insula Rodos.

Situația politică. A fost aniversată la 27 Sept. împlinirea a trei ani dela semnarea pactului tripartit. Cu acest prilej au roșit discursuri reprezentanții puterilor semnatare: d. Joachim von Ribbentrop ministrul de externe al Reichului, d. Benito Mussolini, ministrul de externe japonez și de d. profesor Mihai Antonescu, prim ministru și ministru de externe al României. Această legătură stabilită dela început între popoarele din pactul tripartit se află și astăzi, întrucât lupta angajată este o luptă de apărare, care se va termina cu victoria lor.

D-l Mussolini a preluat prerogativele șefului de Stat al Italiei fasciste republicane, care este condusă de un guvern fascist prezidat tot de d. sa. Guvernul d-lui Mussolini a fost recunoscut oficial de guvernele: Germaniei, Japoniei, Chinei, naționaliste, Tailandei, României, Croației, etc.

Situația guvernului Badoglio este neclară în sânul aliaților, deși acesta a adresat câteva cereri care însă au fost respinse.

Relațiile Turco-sovietice, deși nu destul de serioase, totuși par a se încorda.

M. Z.

Buletinul informativ al Camerei de Comerț

În Monitorul oficial Nr. 100 din 1 Mai 1943, a apărut publicat noul Decret Lege pentru activarea producției, regimul prețurilor reprimarea speculei ilicite și a sabotajului economic.

Dispozițiile acestui Decret-Lege interesând în deosebi pe toți comercianții și industriașii mari și mici, recomandăm tuturor a lua cunoștință din timp spre a se pune la adăpost de ori ce contravenire cuprinzând sancțiuni foarte severe.

În M. Of. Nr. 94 din 21 Aprilie 1943, a apărut deciziunea Nr. 165 a Comisariatului General al Prețurilor în care printre alte îndatoriri privind întreprinderile Comerciale se prevede următoarele:

Art. I. Cu începere dela data publicării prezentei deciziuni în M. Of., toate fabricile, atelierele, laboratoarele, precum și coletăriile, care preluează zahărul, vor înființa un registru de calculație, în care vor trece în mod amănunțit elementele componente ale prețului de cost și de vânzare pentru fiecare articol destinat comercializării. Listele de prețuri ale întreprinderilor de mai sus nu se vor mai prezenta spre vizare Comisariatului General al Prețurilor.

Art. II. Registrul de calculație prevăzut în art. I din prezenta deciziune, va trebui să fie în prealabil vizat, numerotat, parafat și sigilat la Camera de Comerț și Industrie locală. În localitățile în care nu sunt Camere de Comerț și Industrie registru de calculație va fi vizat, numerotat, parafat, și sigilat la primăria din localitatea în care întreprinderea își are sediul.

* * *

Regia Autonomă a Căilor Ferate Române, în vederea unei soluțiuni rapide a reclamațiilor comercianților și industriașilor cum și pentru asigurarea unei conlucrări armonioase la fiecare Cameră de Comerț, a admis ca la conferințele cu caracter fiscal ce se țin în fiecare Duminică dela sfârșitul fiecărei luni să ia parte și delegații Insp. de Exploatare respectivăi căilor ferate.

În consecință Comercianții și Industriașii ce vor bine voi a asista la acele conferințe vor avea ocazia de a constata cum în mod practic se contribuie la înlăturarea nemulțumirilor azi existente cu privire la transporturile mărfurilor pe căile ferate.

Comercianții și industriașii sunt deci rugați a lua parte la aceste conferințe ce se țin la Cam. de Com. din Piatra-N., în număr cât mai mare pentru a-și arăta doleanțele și sustine interesele profesionale.

Să lăsăm Istoria să vorbească

(Urmare din pag. 1-a)

Alt pasagi din cartea „Vilgörtörnet” a dr. Holzwarth în anul 1889 la pag. 205 vorbind de venirea Ungurilor din Panomia scrie: „După aceste succese militare Arpad imediat înaintă cu cartierul său dela Szerencs și își dispuse oștirile sale pețărmul râului Soaia până la confluența râului Hernád. Între timp Tuhutum a pătruns în Transilvania și la râul Alamy di-strugând într-o luptă sângeroasă pe Ducele Valah Gelu și învingându-l pe Gelu însuși, cucerește Transilvania...”

După expunerile de mai sus nu

dorim decât un răspuns să căpătăm dela vecinii care nesocotesc istoria scrisă de însuși oamenii lor, nesocotire ce o fac numai din dorința de a face o propagandă falsă și de a ascunde adevărul istoric față de cei ce vor fi chemați să împartă dreptatea popoarelor. Răspunsul ce-l dorim este: Pe cine au găsit Ungurii la venirea lor ca năvălitori, în hoarde pe pământul Transilvaniei și cu cine s'au luptat ei decât cu Românii cari erau organizați în voievodate?

(va urma)

Vasile V. Levărdă

Biserica sub Soviete

(urmăre din pag. 1-a)

prealabilă aprobare intra în partid unde se bucura de privilegiile regimului.

Se constată deci că erau o serie de examene la care era supus tânărul și verificat cu minuțiozitate pentru aptitudinile sale comuniste. Din observațiile făcute reiese că tineretul nu a fost educat, pentru că această noțiune cuprinde în sine, necesitatea de a cultiva toate însușirile alese, de a umaniza firea care după cum spune și marele apostol Pavel, este pornită mai mult spre păcat decât spre virtute.

Putem spune că bolșevi-

smul a desfrânat ființa tineretului rusesc, întrebuințând tot felul de mijocuri pentru a-l îndepărta de virtuțile creștine. Libertinajul a fost ridicat la treapta de virtute, cultivând în acest sens o nouă și spurcată morală, inexistentă, nici chiar la cele mai sălbatece popoare.

Comunismul a dat lumii un om nou dar îngrozitor care are preocupare de căpetenie „guleaiul și tanzul”.

Cu fața senină, fără nici un pic de remușcare, tineretul dezorientat ba chiar dezehilibrat în fanatismul credințelor nutrite, își țarau părinții lor în fața tribunalelor

Din tainele Ceahlăului

de George Fidler

Dela Iași ne vine o broșură a d-lui Const. Turcu intitulată „Schiturile de sub Ceahlău”, cu dedicația: d-lui Gh. T. Kirileanu închinător al Ceahlăului pe care l-a urcat de 33 de ori”.

Repet semnificativ: „De 33 de ori”!

Cunoscând pe d. Kirileanu nu mă surprinde afirmația asta. Cunoscând Ceahlăul îl admir pe omul acesta și mi-ruşine să mărturisesc că am urcat muntele numai de 5 ori!

Ceahlăul are un fel de seducție mistică. Apropiindu-te de el devine un fel de Meca din Noapte de Decembrie a lui Macedonski. Adesea fantasticul unit cu sublimul devin aici expresii goale de înțeles spre a defini momente și priveliști hărăzite de Dumnezeu muritorilor pentru a-i apropia de El!

Nu căutați pe Dumnezeu cel Etern și nu-l mărginiți între cei patru pereți ai caselor și dorințelor voastre, ci eșiți afară din casă, din cercul micilor mizerii, urcați-vă și scrutați înălțimile munților. Încercați-L cu vederi totale.

Priviți cerul și orizonturile dela 2000 metri înălțime. Priviți de acolo soarele și întin-surile. Veți simți eternitatea Celui Necuprins.

Veți simți cum spiritul capătă aripi, cântecul devine rugă și adierea armoniei! Cum toate se înbină în unison către Absolut...

(Străinii vin să-l admire și se uimesc, iar mulți nemțeni nu l-au urcat decât după cum nici Cheile Bicazului n'au apucat a le vedea).

Iată de ce încă cu sute de ani în urmă s'au adunat pe Ceahlău o mulțime de schimnici și sihaștri cari se hrăneau cu rădăcini, erbururi și fructe. O mulțime de peșteri și pârâe le poartă numele.

Dar să revenim la lucrarea d-lui C. Turcu. Dragostea d-sale pentru desgroparea trecutului nostru cultural-religios și național este îndeobște cunoscută. D-l Turcu, în lucrarea de mai sus se ocupă de

două schituri: Sahastru și Ciabuciu.

Iată — aș zice anăuntul dramatic — ce reiese din trecut schitului Sahastru. Pe Ceahlău sub uriașă stâncă azi numită Piciorul Sahastrului a fost întemeiat la anul 1603 — deci acum 340 ani — de către părintele ascet Andrei un schit în care se adunase spre închinăciune un număr apreciabil de călugări. Din amănuntele redade de Gh. Asachi iubitor al acestor locuri feese că în anul 1704 în noaptea Inverii, întâmplându-se o mare vijelie pe Ceahlău, s'a prăvălit o avalanșă enormă de gheață, stâncă și zăpadă (depe Detunata?...) și căzând peste schit la îngropat cu călugării ce se aflau la Sf. slujbă, cu chilii cu tot.

După cum vedem amănuntul — luat ca subiect de roman — este demn de pana la Anatole France!

De prăpădul acesta a scăpat ca prin minune icoana cu hramul bisericii „Adormirea Maicii Domnului”. Amănutul istoric al acestei catastrofe îl aflăm și pe un antologhicon tipărit la București în 1736.

Măi târziu, desgropându-se biserica, din lemnul ce s'a mai găsit bun, un ieromonah, Nicadru, a construit schitul Ciabucul cu același hram.

La 1841 frații dela acest schit aleg de stareț pe monahul Visarion care e întărit de Sf. Mitropolie. În 1857 noul schit avea 16 monahi.

Dar cel mai de seamă stareț al Ciabucului a fost monahul Marcoci ales pe la 1843 și originar din satul Schitul Hanguului dintr-o familie care mai dănuiește și azi.

Despre viața schitului pe o perioadă de câțiva zeci de ani nu cunoaștem aproape nimic; știrile sunt foarte puține și confuze întrucât nu ni s'a păstrat arhiva. Pe la 1880 schitul Ciabuc nu se mai poate întreține. Grijă lui cade ca o sarcină grea când asupra moșiei Sturza când asupra comunii Hangu. În

(continuare în pag. 1-a)

roși. În această creatură nu se găsește nobleța spiritului creștin, avântul spre perfecțiune spre divinitate care frământă lumea civilizată.

Este o creatură monstruoasă! Răsturnarea radicală a principiilor de convețuire superioară este privișă cu oroare de întreaga lume creștină. Așa dar conducătorii partidului comunist când și-a ales tineretul pentru injectarea virusului bolșevic, n'au greșit!

Cu totul altceva s'a întâmplat cu cetățenii creștini în frica de Dumnezeu.

Măcar că agenții anticriști lucrau pe ascuns la fărâmițarea bisericii în mai multe tabere asmuțându-le una contra alteia, cum a fost: I Biserica tihoniană (biserica or-

odoxă) de sub conducerea înțeleptului patriarh Tihon, care a rămas ca o stâncă de granit pentru veșnicul adevăr Evanghelic și pentru superioritatea morală; II Biserica fi-vistă (biserica vie) de sub conducerea unui oarecare preot Crasnițchi fără valoare în cler; și III Biserica samosvecată (biserica Ucrainească) totuși n'au realizat nimic, căci mulți din preoții dizidenți s'au întors la matca adevărată spre a întări frontul Evanghelic. În sânul bisericești, rândurile se strângeau tot mai mult, pe măsură ce partidul lua măsuri din ce în ce mai nemiloase. Represaliile de tot felul cât și imensele tipărituri ateiste, cinematografe teatre

(urmăre în pag. 3-a)

Jertfe pilduitoare

(Urmare din pag. 1-a)

la vatra lor dragă. Ei au dăruit neamului, fără precepe, ce au avut mai scump: viața. În vremurile trandafirii ale adolescenței noastre cu mulți dintre ei am împărtășit bucuriile vieții pe băncile școlii normale din Piatra-Neamț. Azi, când înclăștarea ne permite o abateră de câteva clipe prin orașul nostru drag, lipsa lor apare tot mai de neînlocuit", și continuă: „colegii cari vor supraviețui vor fi vrednici de jertfa lor, dacă vor dăruia urmașilor o iconă vie a neîntrecutei lor viteji”.

Monumentul, propune să fie ridicat în fața școlii normale „Gh. Asachi” pentru ca „șirurile de viitori învățători să învețe în filice clipă din zi cea mai sublimă lecție de istorie: dăruirea pentru neam și țară”!

Ce frumos grăește acest coleg care știe ce înseamnă jertfa pentru neam și țară, despre colegii cari constituie astăzi mândria corpului și neamului întreg.

Propunerea făcută ne-o însușim și trecem asociației Învățătorilor datorită de a se ocupa de acest lucru. Fondurile pe care le vom aduna prin gazetă vor fi depuse la casieria organizației noastre învățătoresc, până va sosi momentul po-

triv să întâpluim frumosul gând al colegului Zaharia, care este și al nostru al tuturor.

Astfel vom permanentiza pilda jertfei învățătorilor, pentru țară în ochii generațiilor care ne vor urma. Vremurile acestea de sbucium, care vor rămâne ca o epocă bine distinctă în istoria lumii întregi, a pus în valoare adâncurile însușirilor noastre românești.

Între acestea, felul cum și-au dăruit viața și cum au luptat pe front învățătorii, va rămâne pentru veșnicie cea mai strălucită pildă de iubire de neam prin faptă. E destul să amintim pe eroul sublocotenent Gădiuș Nicolae, învățător, care a impresionat întregul neam prin curajul și îndrăgneața cu care a luptat, până a rămas numai o umbră de om mutilat.

Aceasta pentru a nu aminti decât pe unul din cei cari trăiește, pe lângă atâtea viețe jertfite complet depe tot cuprinsul țării, între cari județul Neamț ocupă un loc de frunte, prin marea sa contribuție.

Acestei neasemuite jertfe de zeci de vieți de învățători din județ ne vom dovedi vrednici urmași, când și acest gând va fi faptă împlinită, spre slăvirea memoriei lor.

Mihail Avadanei

Țara Skipetarilor

ALBANIA, UN PUNCT DE INTERSECȚIE — MINUNAȚII OAMENI AI STÂNCILOR PLEȘUVE

(Urmare din pag. 1-a)

În ultimii 70 de ani numele acestei fâșii de țară s'a auzit tot mai des, mereu și iarăși popoarele peninsulei Balcanice și Apenince s'au abătut de 1.000 de ani pentru acest pământ, care are norocul sau nenorocul de a se găsi la intersecția liniilor de forță politice. Este stabilit că albanezii n'au pornit nici un singur război de agresiune, toate campaniile dealungul veacurilor fiind deslănțuite din afară asupra acestei țări niciodată liniștită.

Cauza acestei puteri de atracție a pământului albanez nu este una singură. În prima linie trebuie menționat faptul că Adriatica atinge regiunea cea mai îngustă în punctul unde pe țărmul balcanic locuiesc albanezii. Pe de altă parte porturile favorabile și trecătorile importante au atras popoarele care posedau puncte de forță de o parte sau de alta a Adriaticii, și care căutau porți de ieșire și trambuline, conform legii geo-politice a coastelor față în față.

Albania începe acolo unde se sfârșește Muntenegru. De la Boiana, singurul râu navigabil al țării, până jos în Epir, se întinde pământul albanez, străbătut de râurile Drina, Mati, Skubi, Semen și Voisua. Coastele care pe vremea romanilor erau roditoare, sunt mlăștinoase și sterile, hinterlandul hrănește țărani săracuți, puternicii bey se îngrijesc de peșcheshuri, munții înalți până la 2.700 metri sunt pleșuvi și stâncoși; la graniță se găsesc lacuri mari, ca Skutari, Ohrida și Presba, dar nu aparțin în întregime țării. Marele lac Malik, de 80 kmp. este, afară de multe lacuri mlăștinoase, singurul lac albanez. El este însă sortit pieririi fiindcă a fost trecut pe lista celor cari urmează să fie secate, în cadrul ofen-

sivei de asanare a terenurilor.

Clima Albaneiei este felurită. La coastele de sud e pur mediteraneană, pe restul coastelor rămâne u-medă și nesănătoasă vara și iarna, iar interiorul țării prezintă o climă alpină balcanică.

Influență romane și turce

Capitala Albaniei este din 1923 Tirana, care numără astăzi 50.000 locuitori. Porturile mai importante sunt Valona și Durazzo, care au luat o mare desvoltare anii trecuți. Instalații moderne de cheiuri, încă insuficiente, au apărut în locul plajelor nisipoase unde în anii din urmă erau înviiți la vilegiatură călătorii. Orașe mai de seamă sunt apoi Skutari, Elbasen, Argirokastro, Koritza și picturalul Berat. Cu excepția Koritzei, care a suferit mult în timpul campaniei greco-albaneze, toate acestea nu sunt orașe în înțelesul european ci așezăminte caracteristice orientale, a căror pecete specifică, mai ales în Albania centrală, este minaretul.

„Albanezul este mândru că se spune despre el că este singurul balcanic scoboritor direct din illiri. Nu vrea cu nici un preț să treacă drept slav, admite influența romană și turcă asupra obiceiurilor lui de viață, dar în toate privințele rămâne skipetar. Este păstor, mic agricultor, meseriaș și negustor.

Limba balcanică par excellence

Albania de astăzi este țara contrastelor, care în unele cazuri nu arată prea frumos. Aceasta va fi însă numai o epocă de trecere, și încă de pe acum zorile viitorului încep să se arate în multe privințe. La fiecare pas se vede că arhitectii, artiștii și meșteșugarii țării se străduiesc să găsească o punte de trecere

către vremurile noi. Albania construiește astăzi într'un stil nou, care leagă cu dibăcie trecutul de prezent, luând din fiecare ce e mai prețios și rămând cu caracter propriu.

Limba albaneză aparține familiei indo-germanice. Ea poartă urme vizibile ale influenței Romei și Istambulului. „Sherbim publik” stă scris pe taxiurile din capitala Albaniei: serviciu public. Nu e nevoie să fii mare poliglot pentru a deslega ghicitoarea. Din punct de vedere lingvistic Albania se împarte în două regiuni: cea dela nord de râul Skumbi unde se vorbește dialectul gheghis, și cea de la sud cu dialectul toskis. Numai de câțiva ani s'a încetățenit folosirea unei limbi literare unitare, esită mai ales din elementul gheghis. Cercetătorul german Gustav Weigand numește limba albaneză „limba balcanică par excellence”. Literatura este foarte bogată deși a fost strânsă abia în secolul XVI. În ultimii ani ea a găsit reprezentanți de seamă în scriitorii Fishta și Shiro.

Multe pledici, dar totuși o țară interesantă

Pentru călătorul grăbit Albania poate apărea ca o țară pustie și neinteresantă care parcă inadis ar fi făcut tot posibilul pentru a face vizitatorului viața grea. Arșița mare și ger mare, Drumuri proaste, care vara sunt acoperite de un strat gros de praf și iarna sunt impracticabile din cauza norozaielor, adăposturi mizerabile, etc., toate acestea n'au fost o reclamă bună. Dar cine a străbătut Albania, neținând seamă de greutățile întâmpinate, știe că este frumoasă și interesantă, și că e locuită de oameni minunați.

Ministerul Agriculturii Vinde

berbeci de rasă

Se aduce la cunoștința crescătorilor de oi, că Depozitul de Armăsari dela Grași județul Neamț, are de vânzare un număr de 11 berbeci de rasă țurcană brumărie, născuți în anul 1942, selecționați și controlați, din care 4 berbeci cl. I cu prețul de 10.000 lei bucata și 7 berbeci cl. II cu prețul de 7.000 lei bucata în plus se va mai plăti contribuția de 5% pentru apărarea țării.

Vânzarea se face loco Instituției, ambalajul și transportul privește și se face direct de către cumpărători. Pentru detalii amatori se vor adresa Instituției pe adresa: Depozitul de armăsari dela Grași jud. Neamț.

Din tainele Ceahlăului

(Urmare din pag. 2-a)

sfârșit, un ultim susținător al sf. lăcaș — Teodosie Marcoci — moare, iar schitul rămâne pustiu. Mitropolia aprobă ca inventarul să fie predat mănăstirii Durău.

Rămas părăsit, colțul vremii ca și lipsa de respect a oamenilor îl ruinează cu totul. În anul 1918 se mai puteau vedea aceste ruine.

Sahastru și -Cirăbucu au rămas azi niște toponime

cari pentru profani nu mai spun mare lucru.

Alte denumiri ne mai amintesc desemeni vieți și lucruri ce au fost cu sute de ani în urmă. Astfel schimnici și șirăști vestiți au lăsat urme pe Ceahlău ca denumiri: Peștera lui Ghedeon, Pârăul Maicelor, Poiana lui Ghenade, Peștera lui Gherasim, Groapa Sahaștrilor, Pârăul Serafimei, Pârăul lui Nicadru — ș. a.

etc., nu ajutau cu nimic la schimbarea pravoslavnicului suflet, de aceea a fost aplicată forța, dezvoltând la maximum, cruzimea. Sub loviturile cele mai crude, biserica s'a plecat privind incremenită macabra vânatoare a cjerului.

„Bate-voi păstorul și se vor risipi oile” zice Sfânta Evanghelie.

Din toate provinciile erau adunați preoții în crasele de centru, de unde apoi erau imbarcați în vagoane de marfă spre Siberia. Au fost chinuți în mod barbar, umiliți, bătuți batjocoriți, iar în cele din urmă omorâți. Mulți din ei au reușit să fugă, travestiți în diverse chipuri, și trăind cu frica de a fi descoperiți. Astfel se explică apariția pe ici pe colo a preoților local-

nici. Chinurile însă se răsfărău și asupra familiei preotului ca și asupra rudelor sale căci erau toți considerați periculoși pentru siguranța statului, luându-se măsurile oportune.

Multe din aceste familii au dispărut fie în închisori, fie omorâte prin împușcare.

Bisericile au fost dărâmate sau transformate în cluburi pentru dans și petrecere, cinematografe, hambare pentru grâne sau chiar grajduri pt. vite după ce se suprimau turnurile și era ștearsă pictura. Averele și odorele bisericilor au trecut în patrimoniul statului. Icoanele au fost adunate și arse demonstrativ în public. Mulți creștini riscând a fi împușcați, au luat pe ascuns din aceste icoane

pastrându-le cu sfințenie până astăzi, când cu lacrimi de bucurie le-au cedat din nou bisericilor.

În multe sate bisericile transformate în club, au fost podite cu icoane puse cu fața în sus pentru a fi călcată cu piciorul pictura sfințită. Creștinii nu aveau voie să se incline, și nu erau lăsați nici chiar să-și facă semnul crucii, căci care era prins dispărea pentru totdeauna. Fiecare cetățean putea reclama pe semenul său, de aceea frica de moarte urmărea într-o măsură neobișnuită pe toți locuitorii.

Dintre toate persecuțiile îndurate de creștini, cea rușească a fost foarte crudă și cea mai ticăloasă.

Misiunea preotului între a-

cești oameni desmoșteniți de lucrurile sfinte este sublimă însă foarte grea. Nu numai că trebuie să muncească pentru refacerea și înzestrarea bisericilor pângărite ci mai ales pentru spiritualizarea tineretului. Nevinovatele ființe ce au servit drept material de experiență în lupta contra „Crucii” trebuiesc căutate și sprijinite. „Lăsați copiii să vină la mine” zice Domnul nostru Iisus Hristos, însă copiii sovietelor trebuiesc cercetați, pregătiți, curățiți și apoi lăsați a intra în împărăția veșnică cu sufletul curat.

Cine reușește a câștiga sufletul tânăr pentru biserică merită curuna apostolatului.

Preot Vasile Gheorghesa
(Va urma)

O manifestare a secției „muncă și lumină” dela fab. de Celuloză

Duminică a avut loc în sala Cinematografului „Regal” din acest oraș o reușită manifestare artistică a secției Muncă și Lumină de pe lângă fabrica de Celuloză Piatra-N., una din cele mai importante industrii locale. Cu acest prilej s'a vădit munca ce desfășoară în calitate de conducător al secției Muncă și Lumină dela această industrie, d-l C. Zăhărescu și d-l învățător I. Nicolae, care a pregătit serbarea.

La această manifestare au participat d-nii lt.col. Teodorescu-Darie prefectul jud. Neamț, primar cpt. Lăzărescu M., maior Băltescu cdt. militar al Domeniilor Broșteni Carol Schiell dir. fabricii de Celuloză, Wilhelm Schiell subdirector, d. Spudercă procuristul fabr. Celuloză, d-na Șoarec chimistă, etc. precum și o numeroasă asistență compusă din lucrători ai fabricii de Celuloză

și a altor industrii locale.

Programul a început prin intonarea Imnului Regal de către corul secției M. L., după care d-l prof. Aurel Rotundu dir. lic. „Petrus Rareș” a ținut o interesantă conferință despre viața și opera lui Ioan Creangă, într'un frumos grai moldovenesc plin de pitorești expresii specifice locurilor de unde a trăit nemuritorul povestitor al copilăriei, conferențiarul a fost viu aplaudat pentru frumoasa conferință, a mai urmat intonarea a diferite producții, de către corul M. L.

Partea a doua a programului a fost reprezentarea piesetei „La școala lui Bădița Vasăle” (Copilăria lui Creangă) în distribuția unui grup de lucrători și lucrătoare ale fabricii de Celuloză, care s'au achitat în mod ireproșabil de rolurile ce le-au fost încredințate

Un dispensar model

Prin stăruința doamnelor Otilia g-ral Manoliu și Eugenia Popovici prima președintă și secunda vice-președintă a Cercurilor de Gospodine filiala Piatra-Neamț, s'a început clădirea de completare a dispensarului „Simona Lahovary” din localitate. Pentru această construcție, d. Gh. Hanganu a donat cărămida, iar antreprenorul Carol Zane s'a oferit să execute gratuit lucrarea. Faptul acesta este înducător, deoarece dispensarul susmenționat, înființat în Aprilie 1921, este unul din cele mai vechi dispensarii și cu o activitate vrednică de toată lauda. În el prin îngrijirea plină de devotament a d-nei Lucreția Vasiliu directoarea Dispensarului, asi-

stată de d-na Eugenia Burbea și d. dr. Șt. Coșereanu, mii de mame au aflat îndrumări frumoase pentru buna creștere a vâstarilor lor și mii de copii au fost la adăpostul bolilor și au urmat o dezvoltare normală. O statistică o organelor competente ar putea constata că dela înființarea acestui dispensar, mortalitatea infantilă în cartierul Mărăței a scăzut în chip simțitor.

Dispensarul este creația Cercurilor de Gospodine, societate a cărei președintă este d-na Maria ministru I. Petrovici — are local propriu, dă săptămânal circa de 60 de consultații ireproșabile de curățenie și confort fapt care face cinste conducătoarelor.

Sportive

Duminică 26 Sept. în cadrul săptămânii sportului românesc, au avut loc pe stadionul sportiv Ceahlăul, variate manifestațiuni sportive organizate de districtul sportiv Neamț.

ATLETISM
Rezultatele obținute au fost următoarele:

800 metri. 1) Firea Victor 2,08 2) 10. 2) Maftei Constantin. 3) Doboli Stere.

3000 metri. 1) Firea Victor 9,51 3) 10. 2) Enea Dumitru. 3) Bastion Constantin.

DISC (1 kg.)
1) Prof. Olteanu 40,80 m. 2) Manolescu I. 39,30 m. 3) Firea Victor 37,72 m.

TRIPLU SALT
1) Cerceani C. 11,95 m. 2) Sandu A. 11,65 m. 3) Boboti Stere 11,40 m.

PRĂJINĂ
1) Firea V. 2,70 m. 2) Hlihor I. 2,40 m.

CICLISM
S'a alergat o cursă de 30 km. pe șoseaua Piatra-Roznov, dând următoarea clasificare.

1) Lahu Nicolai 1 h 13'28" 2) Mungiu M. 3) Elad Dătru.

FOOT-BALL
Programul zilei s'a încheiat cu un joc de foot-ball între „Vulturii Neamțului” și „Șoimii Pietrei” care s'a terminat cu rezultatul de 1-0 (1-0) pentru „Vulturii Neamțului”.

ȘAHISTE
Secția districtuală de șah de sub conducerea d-lui Gh. Haiden șeful poliției locale, organizează Duminică 3 Octombrie, la liceul „Petrus Rareș”, campionatele de șah ale districtului, la care sunt invitați toți șahiști din oraș și județ.

Perdut Buletinul Bir. Populației Nr. 787/921 Calistrat Scutărăscu str. D-tru Șoarec 24 eliberat de Poliția P.-N. îl declar nul.

Perdut Buletinul Bir. Populației pe numele Eugenia Ressler și-l declar nul

Perdut Buletinul Bir. Populației pe numele Mahălaș Ana str. Unirei Nr. 84 P.-N. îl declar nul.

Perdut Buletinul Bir. Populației pe numele Gh. Munteanu str. Dragoș-Vodă 85 P.-N. îl declar nul

Perdut Buletinul Bir. Populației eliberat de Primăria Broșteni sub Nr. 732/942 pe numele Elena Popolin îl declar nul.

Perdut Buletinul Bir. Populației pe numele Elena Nec. Chertic Aneaxa Dărmănești P.-N. îl declar nul

Soc. Fiducitatea P.-N. de sub conducerea d-lui I. Teodorescu fostul polițai al orașului caută gardieni de pază bine plătiți. - Doritorii sunt rugați să se prezinta la biroul Soc. din str. Em. G. Albu 10 între orele 7-9 d. m. și 5-7 p. m. în orice zi

În ziua de 30 Sept. 1943. D-na Calude Florica a pierdut o poșetă în care se afla, carnetul de identitate pt. călătorii nelimitate pe C.F.R. cu 50% reducere, seria Ab. nr. 00785, suma de 10.000 lei și cupeanele dela mandate poștale dela Institutul Meteorologic Central București. Găsitorul este rugat să aducă la Pensiuina Cozla, unde va primi o recompensă

Perdut Buletinul Bir. Populației pe numele Diaconu Const. P.-N. îl declar nul

Știri și fapte de tot felul

Conținutul de grăsimi al cartofilor

Cartoful conține aproximativ 0,06—0,1% de grăsimi. Grăsimile din cartof sunt acidul linol și acidul linolin. Ambii acizi au fost considerați înainte drept vitamine. Până în prezent nu s'a putut stabili încă însemnătatea lor alimentară-fiziologică.

Greutatea barbașilor

În genere bărbații între 40 și 60 de ani sunt mult mai grei decât bărbații între 20 și 35 ani. Greutatea normală și greutatea medie s'ar afla în raport numai atunci când toți oamenii s'ar asemăna din punct de vedere matematic. Greutățile medii sunt identice cu greutatea normală numai dacă este vorba de oameni normali. Realitatea însă este alta. O apropiere de realitate și obținerea unei formule pentru toate tipurile este posibilă, dacă se ține seama și de măsurile de lățime și de grosime. S'a constatat astfel că pentru lungimile de corp de 160—180 cm. numai 32 la sută de bărbați între 40 și 69 ani corespund normei. Majoritatea bărbaților peste 40 ani depășesc media greutății.

Croială... cu dinții

Facerea lingeriei unei femei eschimoase este foarte

obositoare, îndeosebi pentru dinții acesteia, căci materialul constă din piei de pasăre, care pentru a fi mlădioase trebuie prelucrate ore întregi cu dinții. Pentru o cămașă sunt însă necesare o sută de piei, așa încât fabricarea unei astfel de lenjerii necesită un mare efort fizic. Dar cămășile acestea sunt foarte călduroase și nu se uzează nicioeată.

Ministerul Economiei Naționale a decis să se ia măsuri de fiecare comerciant engrosist sau industriaș, pentru dispersarea mărfurilor ce au în depozit sau materiilor prime, semifabricate sau fabricate, față de pericolul bombardărilor aeriene.

Ca urmare, depozitele de mărfuri nu trebuie îngrădite într'un singur loc sau într'o magazie, ci răspândite în diferite locuri sau magazine distanțate mult între ele.

Informațiuni referitoare la această chestiune cât și cu privire la formalitățile privind fiscal, se pot lua de cei interesați dela Secretariatul Camerei de Comerț.

Pentru școlile primare

Cărți monopolizate, Rechizite școlare cu — Prețuri de rețetă la: —

— Cartea Românească —

PETRE CIOBANU — Piatra-Neamț
Strada Lascăr Catargi nr. 20 — aproape de Biserica Sfântului Gheorghe
Plăci de Patelon moderne și populare tot la Cartea Românească

Perdut Buletinul Bir. Populației pe numele Ecaterina Fodor P.-N. îl declar nul

În zilele de 10 și 11 Oct. a.c. va avea loc la Craiova congresul g-ral al Căm. Cult. și școalelor țărănești.

Țroita eroilor dela Tazlău

Odată cu hramul ctitoriei lui Ștefan cel Mare din Tazlău, s'a făcut sfințirea troiței ridicată în memoria eroilor tazlăuani, din inițiativa pr. paroh Gh. Vărtolaș și cu munca depusă de d. C. Ionescu, cântăreț bisericesc, și elevii șc. secundare din sat, în frunte cu înimosul învățător C. Dănilă.

După cuvântarea pr. Vărtolaș despre importanța ridicării troiței simbolice au urmat cuvântările șefilor de autorități, iar încheiere a vorbit pln de dutoșie d. C. Ionescu.

După masă, tot în fața unui numeros nubil venit din împrejurimi, s'au dat o serbare în sala Căminului Cultural, compusă din poezii și coruri alese, condusă cu măiestrie de pr. Vărtolaș, la urmă jucându-se piesa „Ovidiu Șican” pregătită cu elevii șc. secundare sub conducerea învățătorului C. Dănilă și cu concursul destoinicului inv. Z. Munteanu.

Seara a fost o horă țărănească; la fel și a doua zi, strângându-se bont frumoși pentru opere caritabile.

Cărți de curs Secundar

Carte, maculatoare de calitate

Și tot felul de rechizite găsiți cu prețuri convenabile numai

la **Librăria „Gh. Asachi”**

Societate Cooperativă — Piatra-Neamț

APEL către toți bunii și binevoitorii creștini

Biserica din satul Borniș com. Dragomirești Neamț în urma incendiului din ziua de 14 Februarie a. c. a pierdut tot ce a avut. Refacerea acestui locaș a ajuns datorită dărniciiei sâtenilor din Borniș și strădaniei neobosite a parohului, la pictură.

Intrucât fonduri pentru pictură și mobilier nu mai sunt, rugăm din tot sufletul pe toți cei ce doresc să devină prin contribuția lor mare sau mică ctitori ai acestei biserici — să subscrie pe adresa de mai sus obolul lor — depunându-l

la direcția ziarului „Ceahlăul” urmând ca să primească la domiciliu chitanțele pentru sumele donate

Acei ce doresc să se execute cu cheltuielă proprie o secțiune din pictură sau să procure ceva din mobilierul necesar — se vor adresa parohului din Borniș.

Așteptăm cu multă încredere ajutorul Dv. pentru această biserică. — Numele donatorilor va fi publicat la timp.

În numele comitetului Paroh preot N. D. Ungureanu

Gravă agresiune la

Siatra-Neamț

Individul Maloș Augustin, originar din Ardeal, intendentul spitalului de băraci T.B. C. Piatra-N., s'a luat la ceartă cu doi tineri din localitate în fața cimitirului „Eternitatea” Fire violentă, Maloș a scos un cuțit, lovind în abdomen și în spate pe Aurel Bălan, și peste față pe Ioan Oprea încât a fost necesară internarea victimelor în Spitalul Județean. Agresorul a fost arestat și depus la Penticiarul local.

Perdut Buletinul Bir. Populației pe numele Gûrumburg Roza P.-N. îl declar nul

Perdut Buletinul Bir. Populației pe numele Dunăre Maria P.-N. îl declar nul

Abecedare

și toate Cărțile de Curs Primar se găsește de vânzare, cu prețurile oficiale, la:

Librăria „Gh. Asachi”
Soc. Cooperativă — Siatra-Neamț